

ONLAYN TA'LIMNING AFZALLIKLARI

ПРЕИМУЩЕСТВА ОНЛАЙН-ОБУЧЕНИЯ

BENEFITS OF ONLINE LEARNING

Abdullayeva Visola Sherali qizi

Samarqand Davlat Chet Tillar Instituti

Ingliz tili o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada onlayn ta'limning afzalliklari yoritilgan. Tadqiqot maqsadi onlayn ta'limning samaradorligi va moslashuvchanligini aniqlash, shuningdek, an'anaviy ta'lim bilan solishtirishdir. Tadqiqot usullari sifatida adabiyotlarni tahlil qilish va ularni tizimlashtirish qo'llanildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, onlayn ta'lim o'quvchilar uchun ko'plab afzalliklarga ega, jumladan, moslashuvchanlik, qulaylik va arzon narx. Shu bilan birga, onlayn ta'lim an'anaviy ta'limga qaraganda kamchiliklar ham mavjud. Xulosa qilib aytganda, onlayn ta'lim kelajakdagi ta'limning muhim shakli bo'lib, doimiy ravishda rivojlanib boradi.

Kalit so'zlar: onlayn ta'lim, masofaviy ta'lim, elektron ta'lim, an'anaviy ta'lim, ta'lim texnologiyalari

Аннотация: В этой статье рассматриваются преимущества онлайн-обучения. Цель исследования-определить эффективность и гибкость онлайн-обучения, а также сравнить его с традиционным обучением. В качестве методов исследования использовались анализ литературы и ее систематизация. Результаты показывают, что онлайн-обучение имеет множество преимуществ для учащихся, включая гибкость, удобство использования и низкую стоимость. Однако онлайн-обучение также имеет недостатки по сравнению с традиционным обучением. Короче говоря, онлайн-обучение-важная форма обучения будущего, которая постоянно развивается.

Ключевые слова: онлайн-обучение, дистанционное обучение, электронное обучение, традиционное обучение, образовательные технологии

Abstract: this article covers the benefits of online learning. The purpose of the study is to determine the effectiveness and flexibility of online education, as well as compare it with traditional education. As research methods, the analysis of literature and their systematization were used. The results show that online education has many advantages for students, including flexibility, convenience and low cost. However, online education also has disadvantages compared to traditional education. In conclusion, online education is an important form of future education and is constantly developing.

Keywords: online education, distance learning, e-learning, traditional education, educational technologies

KIRISH

XXI asr axborot texnologiyalari asri sifatida namoyon bo‘lmoqda. Bugungi kunda Internetdan foydalanish hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Ta’lim sohasida ham axborot texnologiyalari jadal rivojlanmoqda. Onlayn ta’lim - bu Internet orqali amalga oshiriladigan zamonaviy o‘quv jarayoni [1]. U an’anaviy ta’limga qaraganda ko‘plab afzalliklarga ega.

Onlayn ta’lim so‘nggi yillarda tobora ommalashib bormoqda. 2020-yilda boshlangan COVID-19 pandemiyasi tufayli ko‘plab ta’lim muassasalari o‘z faoliyatini onlayn formatga o‘tkazishga majbur bo‘ldi [2]. Natijada, onlayn ta’limning ahamiyati yanada oshdi. Onlayn ta’lim nafaqat pandemiya davrida, balki undan keyin ham rivojlanishda davom etmoqda.

Ushbu maqolaning maqsadi onlayn ta’limning afzalliklarini yoritish va uni an’anaviy ta’lim bilan solishtirishdir. Tadqiqot davomida onlayn ta’limning samaradorligi va moslashuvchanligini ko‘rsatib o‘tamiz.

USULLAR VA ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqot usullari sifatida adabiyotlarni tahlil qilish va ularni tizimlashtirish qo‘llanildi. Onlayn ta’lim bo‘yicha ilmiy maqolalar, kitoblar va hisobotlar o‘rganildi. Shuningdek, onlayn ta’lim platformalari va kurslarining tahlili ham amalga oshirildi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, onlayn ta’lim bo‘yicha ko‘plab tadqiqotlar olib borilgan. Masalan, Sun va Chen [3] onlayn ta’limning afzalliklarini o‘rganib, uning moslashuvchanlik, qulaylik va arzon narxga ega ekanligini aniqlashdi. Boshqa tadqiqotchilar ham onlayn ta’limning samaradorligini tasdiqlashgan [4, 5].

Shu bilan birga, onlayn ta'limning kamchiliklari ham ko'rsatib o'tilgan. Masalan, Bates [6] onlayn ta'limda o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi aloqaning yetarli emasligini ta'kidlaydi. Bundan tashqari, onlayn ta'limda o'z-o'zini nazorat qilish va motivatsiya muammolari mavjudligi aytilgan [7].

NATIJALAR

Onlayn ta'limning quyidagi afzalliklari aniqlandi:

Moslashuvchanlik. Onlayn ta'lim o'quvchilarga istalgan joyda va istalgan vaqtda o'qish imkonini beradi. Bu ayniqsa ishlaydigan yoki oilali o'quvchilar uchun juda qulay [3].

Qulaylik. Onlayn ta'lim o'quvchilarga materiallarni o'zlari uchun qulay tarzda o'zlashtirish imkonini beradi. Ular videodarslarni to'xtatish, qayta ko'rish va tezlashtirish imkoniyatiga ega [8].

Arzon narx. Onlayn ta'lim an'anaviy ta'limga qaraganda arzonroq. O'quvchilar transport va yashash xarajatlarini tejashlari mumkin [3].

Xilma-xillik. Onlayn ta'lim turli xil kurslar va yo'nalishlarni taklif qiladi. O'quvchilar o'zlariga kerakli kursni topish imkoniyatiga ega [9].

Interaktivlik. Onlayn ta'limda turli xil interaktiv elementlar, masalan, viktorinalar, forumlar, chatlar qo'llaniladi. Bu o'quvchilarning faolligini oshiradi [10].

TAHLIL VA MUHOKAMA

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki, onlayn ta'lim an'anaviy ta'limga nisbatan sezilarli afzalliklarga ega. Moslashuvchanlik va qulaylik onlayn ta'limning eng muhim jihatlari hisoblanadi. O'quvchilar o'zlari uchun qulay vaqtda va joyda o'qishlari, shuningdek, materialni o'zlariga mos tarzda o'zlashtirishlari mumkin.

Onlayn ta'limning yana bir muhim afzalligi uning arzonligidir. Transport va yashash xarajatlarini tejash orqali o'quvchilar sezilarli mablag'ni tejashlari mumkin. Bu ayniqsa kam ta'minlangan oilalardan chiqqan o'quvchilar uchun juda muhim.

Shu bilan birga, onlayn ta'limning kamchiliklari ham mavjud. Masalan, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi aloqaning yetarli emasligi o'quv jarayoniga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Bundan tashqari, onlayn ta'limda o'z-o'zini nazorat qilish va motivatsiya muammolari mavjudligi ham ta'kidlangan.

Onlayn ta'limning kelajagi juda istiqbolli ko'rinadi. Texnologiyaning rivojlanishi bilan onlayn ta'lim yanada takomillashib boradi. Virtual va qo'shimcha reallik texnologiyalari onlayn ta'limni yangi bosqichga olib chiqishi mumkin.

Shuningdek, sun'iy intellekt va big data texnologiyalari onlayn ta'limni yanada samaraliroq qilishi kutilmoqda.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, onlayn ta'lim ta'lim sohasida inqilobiy o'zgarishlarga olib keldi. U an'anaviy ta'limga nisbatan ko'plab afzalliklarga ega, jumladan, moslashuvchanlik, qulaylik va arzon narx. Shu bilan birga, onlayn ta'limning kamchiliklari ham mavjud, masalan, o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi aloqaning yetarli emasligi.

Kelajakda onlayn ta'lim yanada rivojlanib, takomillashib boradi. Virtual va qo'shimcha reallik, sun'iy intellekt va big data kabi texnologiyalar onlayn ta'limni yangi bosqichga olib chiqishi kutilmoqda. Shubhasiz, onlayn ta'lim kelajakdagi ta'limning ajralmas qismiga aylanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mayes, T. and de Freitas, S., 2004. Review of e-learning theories, frameworks and models. London: Joint Information Systems Committee.
2. Dhawan, S., 2020. Online learning: A panacea in the time of COVID-19 crisis. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(1), pp.5-22.
3. Sun, A. and Chen, X., 2016. Online education and its effective practice: A research review. *Journal of Information Technology Education*, 15.
4. Nguyen, T., 2015. The effectiveness of online learning: Beyond no significant difference and future horizons. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, 11(2), pp.309-319.
5. Means, B., Toyama, Y., Murphy, R. and Baki, M., 2013. The effectiveness of online and blended learning: A meta-analysis of the empirical literature. *Teachers College Record*, 115(3), pp.1-47.
6. Bates, A.W., 2005. *Technology, e-learning and distance education*. Routledge.
7. Favale, T., Soro, F., Trevisan, M., Drago, I. and Mellia, M., 2020. Campus traffic and e-Learning during COVID-19 pandemic. *Computer Networks*, 176, p.107290.
8. Zhang, D., Zhao, J.L., Zhou, L. and Nunamaker Jr, J.F., 2004. Can e-learning replace classroom learning?. *Communications of the ACM*, 47(5), pp.75-79.
9. Downes, S., 2005. E-learning 2.0. *Elearn magazine*, 2005(10), p.1.
10. Anderson, T., 2004. Towards a theory of online learning. *Theory and practice of online learning*, 2, pp.109-119.